Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, BIRŽELIS – JUNE 24, 1992 Nr. 123

Ekonomikos forumas Švecarijoje Lietuvai buvo naudingas

Antradienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) – Sugrįžęs iš Šveicarijos, kur jis vadovavo Lietuvos Respublikos delegacijai tarptautiniame politiniame ekonomikos forume, Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, kad svetimos kariuomenės buvimas Lietuvoje ir neišvedimas, nepaisant pažadų ją išvesti, jau aiškiai užfiksuota problema. „Dabar tai nėra mūsų beldimasis į abejingas duris. Pasaulis jau supranta, kad šitaip palikti neišspręstą klausimą yra principinė blogybė visai Europai", pareiškė jis.

Prisimindamas susitikimus Šveicarijoje, Lietuvos parlamento vadovas akcentavo, kad jie buvo naudingi. Baltijos valstybių problemos buvo nagrinėjamos susitikimuose su įžymiais pasaulio politikais ir politiką įtakojančiais žmonėmis. Būta ir svarbių dvišalių susitikimų, pavyzdžiui, su Irano užsienio reikalų ministru, su kuriuo susitarta dėl prekybos ir kitų ekonominių ryšių plėtojimų; su vienos Belgijos kompanijos vadovu, kuri nori Vilniuje kurti tarptautinį prekybos ir ekonominių ryšių centrą. Dalyvaujant Europos rekonstrukcijos ir vystymo banko viceprezidentui, parengtas trijų Baltijos valstybių vadovų dokumentas — laiškas Europos rekonstrukcijos ir vystymo banko prezidentui Atali dėl kariuomenės išvedimo, ekonominių problemų ir pagalbos Rusijai, kuri turi būti siejama su šiuo klausimu.

Susitarta, kad Šveicarijos forumas turėtų savo tąsą Vilniuje ir taip pat skatintų tarptautinių ekonominių ryšių bei investacijų plėtojimą.

Iškilmės Upynoje

Birželio 21 d., sekmadienį, Šilalės rajono žemdirbiai patraukė Upynos link. Čia buvo pažymima miestelio 360 metų sukaktis ir Upynos bažnyčios 325-metis. Prie bažnytkaimio ribos žmonės sutiko svečius: Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergį su žmona, Telšių vysk. Antaną Vaičių ir kitus. Po to procesija patraukė prie bažnyčios, kurios šventoriuje buvo iškilmingos Mišios.

Po Mišių kalbėjo V. Landsbergis, pabrėždamas, kad Upynos žmonės gali didžiuotis darbščių rankų išpuoselėta žeme ir jos istorija; daug šilališkių jau atgavo savo žemę ir ją dirba; žemės reformą, palyginti su kitais Respublikos rajonais, čia smarkiai pažengė į priekį. V. Landsbergis išreiškė viltį, kad jau greitai visi Lietuvoje gyvensime tikėdami ir pasitikėdami vieni kitais, matydami aplink tik gerumą ir žmoniškumą.

Konsultuoja Chicagos biznieriai

Užsienio santykių tarybos prezidentas John Reilly ir grupė šios tarybos narių — milijardinius kapitalus valdančios kompanijos „Household International" pirm. Donald Clark, vienos stambiausių pasaulyje telekomunikacijų firmos „Ameritech" pirm. William Weiss ir kiti JAV didžiojo biznio atstovai. Svečiai susitiko su vyriausybės aparato darbuotojais, Tarptautinių ekonominių santykių ekonomikos ministerijų, bankų, verslininkų atstovais.

Įteikti valstybės apdovanojimai

Birželio 22 d. Aukščiausiosios Tarybos rūmuose buvo įteikti valstybės apdovanojimai didelei grupei Lietuvos žmonių, pasižymėjusių, ginant tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Tarp apdovanotųjų: buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, rezistencijos dalyviai, šaulių sąjungos nariai, policijos darbuotojai, darbininkai, tarnautojai, žemdirbiai, pensininkai, studentai. Apdovanotuosius pasveikino Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautas Landsbergis.

Paminėtas Vytauto Maknio jubiliejus

Vilniaus universitete buvo paminėtas teatrologo, pedagogo Vytauto Maknio 85 metų jubiliejus.

V. Maknys lietuviško teatro istorijos tyrinėjimus pradėjo, dirbdamas lietuvių kalbos mokytoju, o šiam užsiėmimui jį paskatino prof. B. Sruogos teatro seminaras. Pirmasis jo, kaip teatrologo ir lituanisto darbas — monografija „Gabrielius Landsbergis-Žemkalnis" (1936 m.). Iš jo sukauptos medžiagos buvo sudarytos „Lietuvos teatro raidos bruožų" knygos, kuriose teatro istorija nagrinėjama nuo 1570 m. V. Maknys sukaupė, apibendrino per šimtmečius išbarstytą mūsų kultūros turtą, kuriuo galė naudotis ateinančios kartos.

Norvegų pagalba Lietuvos ūkininkams

Nemažą pagalbą Lietuvos ūkininkams suteikė Norvegijos ūkininkų sąjunga. Ji mūsų krašto valstiečiams padovanojo nemažai traktorių, kombainų, sėjamųjų, kultivatorių ir kitokių ūkio mašinų bei padargų. Pirmąją labdaros siuntą į Klaipėdos uostą iš Oslo atgabeno Lietuvos jūrų laivininkystės motorlaivio „Nida" įgula. Artimiausiomis dienomis šis laivas atgabens likusią technikos dalį.

Čikagietis — Garbės daktaras

Kauno medicinos akademijos Senatas Garbės daktaro vardą suteikė profesoriui iš Chicagos Eugenijui Gedgaudui. Jis — pirmasis ir kol kas vienintelis — Kauno medicinos akademijos Garbės daktaras.

Napoleono žygiui atminti

Birželio 22 d. Kaune buvo paminėtas 180 metų senumo įvykis — Napoleono kariuomenės žygis per Lietuvą 1812 metų vasaros pradžioje.

Smalsuoliai matė per Nemuną besikeliančius Napoleono karius. Juos vaizdavo Rygos ir Maskvos karo istorijos klubų nariai. Miesto gatvėmis jojo ir žygiavo, spalvingomis uniformomis apsirengę, praėjusio šimtmečio pradžios ginklais apsiginklavę Rusijos ir Prancūzijos armijų kareiviai. Kauno pilies stadione surengta anų laikų karo stovykla.

Birželio 23 d. buvusiame Karmelitų vienuolyne Napoleonui Bonapartui bus atidengta memorialinė lenta.

Napoleono žygio imitaciją surengė Vytauto Didžiojo karo muziejus, talkino Lietuvos krašto apsaugos ministerija, šaulių sąjunga, Kauno sportinio jojimo mokykla, Lietuvos - Prancūzijos draugija ir kitos organizacijos.

Žydų kultūros festivalyje

Iš tarptautinio žydų kultūros festivalio Krokuvoje grįžo vilnietis rašytojas, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Grigorijus Kanovičius, trijuose, jam skirtuose, autoriniuose vakaruose.

G. Kanovičiaus vardas Lenkijoje gerai žinomas. Praėjusiais metais Liublino teatras „NN" pastatė pjesę pagal jo romaną „Žvakės vėjyje". Spaudai ruošiamos dvi į lenkų kalbą išverstos jo knygos.

Šv. Jonas Krikštytojas. Nežinomo liaudies meistro kūrinys.

Kontrabanda plaukia į Pabaltijo šalis

Sovietų Sąjungos imperijos sienos buvo taip apsaugotos „geležine uždanga", kad pro jas nepastebimiems prasprūsti buvo beveik neįmanoma. Po Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės paskelbimo pasidarė daug lengviau patekti iš vienos valstybės į kitą ir tuo netruko pasinaudoti įvairūs „biznieriai", oportunistai, kurie visais keliais ir visokiomis priemonėmis gabena nelegalias prekes į Pabaltijo valstybes.

Išsamų straipsnį apie šią naują problemą Pabaltijo valstybėse išspausdino birželio 23 d. „The New York Times" (autorius — William E. Schmidt). Straipsnyje rašoma, kad ne tik prekės, daiktai ir produktai plaukte plaukia į Estijos, Latvijos bei Lietuvos teritoriją, bet lengvu sienų perėjimu pasinaudoja net žmonės, norėdami iš Rusijos patekti į Vakarus. Lietuva yra vadinama vartais į Vakarų pasaulį ir pastaruoju laiku daug nelegalių imigrantų, ypač studentų iš Afrikos ar Azijos, studijuojančių Maskvoje, mėgina prasprūsti į Vokietiją, Lenkiją ir Skandinaviją, pasinaudodami Lietuvos oro bei vandens keliais. Pvz. balandžio mėn. buvo areštuoti keli indai, pakistaniečiai ir vietnamiečiai, mėginę per Lietuvą patekti į Lenkiją, o gegužės mėn. šeši somaliečiai, suklastotomis vizomis bandė Lietuvos oro linijomis iškeliauti į Vakrus.

Dažnai pasitaiko, kad Rusijos traukiniuose ar lėktuvuose keleivių dokumentai nėra tikrinami, todėl į Pabaltijo valstybes, ar iš jų į Rusiją nėra sunku patekti. Tomis lengvatomis pasinaudoja ir amerikiečiai, kurie iš Pabaltijo dažnai patraukia pasidairyti po Maskvą.

Pabaltijo valstybių vyriausybės ypač nusiskundžia, kad rusų kariai pardavinėja vietiniams gyventojams savo ginklus ir kitus karinius reikmenis, o iš pačios Rusijos per sienas plūste plūsta įvairūs narkotikai. Beatsikuriančios valstybės neturi pakankamai lėšų ir žmonių, kad galėtų tinkamai apsaugoti visas savo sienas, o ypač tas, kurios jas jungia su Rusija.

Neramu ir Tibete

Per paskutiniuosius kelis mėnesius Tibete išaugo nepriklausomybės siekimo judėjimas ir padažnėjo protesto demonstracijos prieš Kinijos valdžią, nežiūrint griežtų priemonių visiems neramumams numalšinti. Jau ir anksčiau Tibeto sostinėje periodiškai pasireikšdavo demonstracijos prieš kiniečius, bet pastaruoju metu tibetiečiai demonstruoja ir tolimesnėse nuo Lhasos vietovėse. Kinijos kariuomenei iki šiol pavykdavo užgniaužti bet kokius protesto prasiveržimus. Skundai, kurie pasiekia žmogaus teisių apsaugos organizaciją, liudija apie suėmimus, kankinimus ir žudymus, kurie yra kasdieninis reiškinys Tibeto gyvenime. Kinija tvirtina, kad Tibetas yra neatskiriama jos teritorijos dalis nuo XIII a., bet tibetiečiai buvo nepriklausomi iki 1950 m., kai jų kraštą okupavo Rusijos kariuomenė.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Maniloje** Filipinų kongresas pirmadienį oficialiai patvirtino naująjį prezidentą Fidel Ramos, nors protesto demonstracijos prieš jo išrinkimą tebevyksta sostinės gatvėse. F. Ramos yra aštuntasis Filipinų prezidentas, perėmęs pareigas iš Corozon Aquino, kuri rėmė jo kandidatūrą.

— **Tokijo** mieste pirmadienį įvykusioje vienos dienos tarptautinėje konferencijoje, suruoštoje ir globotoje Jungtinių Tautų, nutarta paskirti 880 mil. dolerių Kambodijos atstatymui. Konferencijoje dalyvavo 33 pasaulio valstybės.

— **Pietų Afrikoje** tebesitęsia neramumai ir demokratijos atstatymas atsidūrė rimtame pavojuje. Įtampa tarp prez. De Klerk vyriausybės ir Afrikos tautinio kongreso, kuriam vadovauja Nelson Mandela, dar paaštrino pereitos savaitės žudynes Boipatong vietovėje, kur prez. De Klerk vizito metu įvykusiose demonstracijose policija paleido šūvių salves į minią.

Rusijoje ieškos amerikiečių karo belaisvių

B. Jelcino pereitą savaitę prasitarta žinia apie galimą II pasaulinio karo ar vėlesniųjų konfliktų (Korėjos, Vietnamo) belaisvių buvimą Rusijos kalėjimuose galėjo turėti tikslą laimėti JAV valdžios prielankumą ir didesnę paramą Rusijai, tačiau ši galimybė bus netolimoje ateityje nuodugniai ištyrinėta. Darbą atliks bendra JAV-Rusijos komisija, jau egzistuojanti nuo š.m. sausio mėn. Komisija peržiūrės visą, buvusiuose sovietų archyvuose esančią, medžiagą ir kitus šaltinius. Neseniai atrastuose dokumentuose iš Tambovo miesto ir netoli jo buvusių lagerių minima, jog po 1945 m. ten buvę laikoma apie 2,500 vakariečių belaisvių, įskaitant ir nežinomą skaičių amerikiečių. Tombovas yra maždaug 250 mylių nuo Maskvos pietryčių kryptimi.

Galvosūkis pasaulio kartografams

Nuolat besikeičiančios valstybių sienos ir pasaulinė politika sudaro nemažai problemų kartografams, kurie stangiasi paruošti naujus žemėlapius bei gaublius. Sandėliuose jau dabar guli daugybė „pasenusių" žemėlapių, nors jie galbūt tik kelių mėnesių senumo. Ypač suirus Sovietų Sąjungos imperijai, o buvusioms jos valdžioje respublikoms ėmus skelbti nepriklausomybę, iš pagrindų pasikeitė Europos veidas: pakito ne tik valstybių pavadinimai, sienos, bet ir vėliavų spalvos, kalba, tikrinių vardų rašyba, raidynai ir kitos būtinos informacijos.

Rusų kariai įsijungė į moldovų kovas

Maskva. — Pirmadienį Rusijos 14 armijos dalinio viršininko pavaduotojas Aleksandras Baranovas pripažino, kad kai kurie rusų kariai jau įsijungė į moldovų tarpusavio kautynes. Iš minėto dalinio, kuriame yra 5,000 karių, tam tikra dalis kovoja rusų, siekiančių atsiskirti nuo Moldovos, pusėje. Nors šie kariai į ginkluotas kovas įsijungė savanoriškai, be dalinio vadovybės pritarimo ir žinios, tas jų žygis vis tiek pastato Rusijos prezidentą Jelciną į keblią padėtį. Jelcinas birželio 21 d. buvo viešai pareiškęs, kad Rusijos piliečiai atskilusiose nuo buvusios Sovietų Sąjungos respublikose bus apsaugoti bet kokiomis — taigi ir kariuomenės įsikišimo — priemonėmis.

Tuo tarpu Moldovoje įtampa didėja, ypač po to, kai pirmadienį įvykusiame ginklų sandėlio sprogime žuvo 26 rusai, jų tarpe ir keli kariai. Iš viso savaitgalio metu kautynėse jau žuvo per 200 žmonių.

Moldova turi 4.3 milijonus gyventojų, kurių daugumas yra rumunai, nors Trans-Dniestro krašte gyvena apie 600,000 žmonių, daugiausia rusų ir ukrainiečių kilmės. Ten gyvenantys rusai būkštauja, kad Moldova nesusijungtų su Rumunija, kaip buvo prieš II pasaulinį karą, todėl jie nori atsiskirti nuo Moldovos ir pasiskelbti nepriklausomais.

Tuo tarpu Moldovoje įtampa didėja, ypač po to, kai pirmadienį įvykusiame ginklų sandėlio sprogime žuvo 26 rusai, jų tarpe ir keli kariai. Iš viso savaitgalio metu kautynėse jau žuvo per 200 žmonių.

Moldova turi 4.3 milijonus gyventojų, kurių daugumas yra rumunai, nors Trans-Dniestro krašte gyvena apie 600,000 žmonių, daugiausia rusų ir ukrainiečių kilmės. Ten gyvenantys rusai būkštauja, kad Moldova nesusijungtų su Rumunija, kaip buvo prieš II pasaulinį karą, todėl jie nori atsiskirti nuo Moldovos ir pasiskelbti nepriklausomais.

Tuo tarpu konfliktas su rusais stengiamasi sutvarkyti taikiu būdu, kad nebūtų prieita prie Rusijos ginkluotų pajėgų įsikišimo. Yra numatyta eilė pasitarimų tarp Moldovos ir Rusijos vyriausybės atstovų, bet Moldovos prez. Mircea Snegur tuo tarpu negaili priekaištų ir aštrių žodžių Jelcinui bei rusams, teigdamas, kad tarp Moldovos ir Rusijos jau dabar yra „karo stovis". Jelcinas dar vis grasina ginkluotu įsikišimu, nes jis turįs „apsaugoti Rusijos piliečius nuo agresijos". Tie jo grasinimai kelia rūpestį ir kitoms laisvosioms respublikoms, kurių teritorijose yra tūkstančiai rusų karių ir civilių gyventojų. Ginkluotas įsikišimas Moldovoje gali atverti duris tiems patiems veiksmas ir kitose respublikose.

Minėtasis Baranovas pareiškė, kad apie 200 14-tojo rusų kariuomenės dalinio karių, įsijungusių į pilietines kautynes, nebelaikomi to dalinio kariais, o dezertyrais. Tvirtinama, kad jie visi gimę Trans-Dniestro krašte ir dėl to kovoja už jo atsiskyrimą nuo Moldovos.

Sarajevo gyventojams gresia badas

Nesiliaujančios kautynės tarp Bosnijos ir Herzegovinos neleidžia nusileisti lėktuvams Sarajevo aerouoste su būtiniausiais vaistų ir maisto kroviniais. Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgų atstovas gen. Lewis W. MacKenzie sustabdė bet kokias derybas dėl aerouosto atidarymo, kol kovos nebus sustabdytos bent 48 val. Sarajevo mieste šiuo metu yra apie 400,000 gyventojų, kuriems gresia badas ir epidemijos, jeigu greitu laiku nepasieks pagalba iš kitur.

LIETUVA — OLANDIJA 100:75

Bajadoz, Ispanija. Birželio 23 d. Vakar, žaisdama pirmąsias olimpines atrankos rungtynes, Lietuva laimėjo prieš Olandiją 25 taškų skirtumu. Pirmo kėlinio rezultatas buvo 48:33. Daugiausiai taškų Lietuvai surinko Artūras Karnišovas, pelnęs 20 tšk. Šiandien Lietuva stoja į kovą prieš Angliją, kuri vakar netikėtai gerai pasirodė nugalėdama Estiją 85:68 skirtumu.

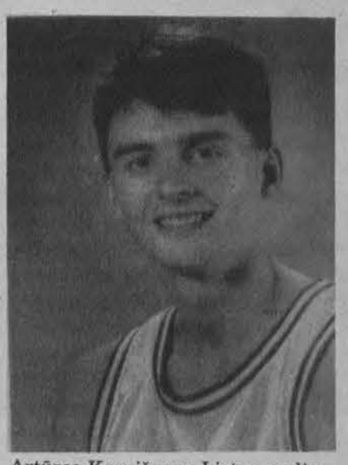

Artūras Karnišovas, Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės narys.

KALENDORIUS

Birželio 24 d.: Jonas Krikštytojas, Simplicijus, Budytė, Eiviltė.

Birželio 25 d.: Vilhelmas (Vilimas), Febronija, Baniutė, Mantminas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:29. Temperatūra dieną 70 F (21 C), debesuota, gali lyti, naktį — 45 F (4 C).

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LIETUVIŠKOS SKAUTIJOS LOBIS

(vs fil Lilės Milukienės mintys pareikštos „Su meile į ateitį" LSS skautininkų,-ių, židiniečių, ASS narių ir vyresnio skautiško jaunimo suvažiavime, gegužės 23-25 dienomis vykusiame Dainavos stovyklavietėje).

Pradėdama noriu paklausti šiuos man kylančius klausimus:

1. Kur mes Tautinėje stovykloje Lietuvoje stovyklausime?
2. Kas mums vadovaus ir praves programą?
3. Ar gyvensime rajonais: Lietuvos, Anglijos, Amerikos, Australijos, Brazilijos, Kanados, Vokietijos ir t.t.?
4. Kaip mes gaminsime valgį: pionieriškai, kiekviena draugovė, ar bendroje valgykloje? Ir t.t.

Tikiuos, kad mūsų vadovybė, grįžusi iš pasitarimų Lietuvoj, turės mums visus atsakymus į tuos ir kitus klausimus.

Lietuviškosios skautybės lobis išeivijoje yra jos jaunimas ir vadovai. Tai kelių generacijų ištikimybė duotam lietuvių skautų organizacijos įžodžiui Lietuvoje-laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje. Tas pasižadėjimas sąžiningai atlikti savo skautiškas pareigas atvedė mus į 75 metų Jubiliejų, kurį švęsime 1993 metais. Tai nėra vien žodžiai, nes mūsų žodžiai paremti darbais. Skautų organizacija išeivijoje turėjo įtakos trims generacijoms puikaus jaunimo. Mūsų jaunimo meilė Lietuvai ir ištikimybė, jai kovojant už jos laisvę ir dabar talka ją atkuriant, yra neužginčijama ir kalba pati už save. Mes tikimės, kad žmonės Lietuvoje, kuriems tikrai rūpi lietuvių tautos ir valstybės atkūrimas, įsijungs visa širdimi į lietuviškos skautijos eiles ir ryžtingai auklės jaunus berniukus ir mergaites ištikimais, dorais Lietuvos piliečiais.

Kreipiuosi į jus visus, mielos sesės ir broliai, grįžkime į Lietuvą su meile sesei ir broliui, su pilnomis rankomis savo darbo pavyzdžių. Nes tikiu, kad tik mūsų pavyzdys juos patrauks ir pamokys. Pirmiausia stenkimės, kad kiekvienam mūsų vienetui būtų atstovaujama Tautinėje stovykloje Lietuvoje. Taip pat kvieskime ir savo tėvelius skautus ir skautes didžiojoje šventėje dalyvauti, bent susipažinimo šventėje. Grįžkime su daina lūpose, pasiruošę melstis ir dėkoti Dievui už laisvę tėvynei. Paruoškime pasirodymus, juokus ir nusivežkime gerą skautišką nuotaiką. Paruoškime žemėlapius, vaizdines parodas, skautoramas, nuotraukų pynes iš mūsų veiklos vienetuose. Nuvežkime nors po du gražesnius eksponatus iš mūsų Kaziuko mugių darbų, nuauskime laukų juostas ir parodykime, kaip mes bandėme išlaikyti savo kilmės ir genties bruožus. Kai kas net siūlo didesnėse vietovėse paruošti reprezentacinį vienetą su dainomis ir tautiniais šokiais.

Greitai pradėsime ruoštis Jubiliejinei stovyklai Rake, Custer, Michigan, JAV-se. Ji vyks 1993 m. liepos 31 - rugpjūčio 14 dienomis. Ruošdamiesi galėtume pagalvoti, kas iš tos programos galėtų keliauti į Lietuvą? Paruoškime, kad būtų kompaktu, įdomu, vaizdinga ir skautiška.

Gal galėtume pasiskirstyti darbais pagal mūsų veiklos schemą ir pagal pareigas:

LSS Taryba:

1. Pasaulio žemėlapį, nurodantį visus esamus vienetus,
2. Gilwellio mokyklos istoriją,
3. LSS Jubiliejinių ir Tautinių stovyklų ženklai, vadovybių schemos,
4. Filmai ir vaizdajuostės.
5. Trumpas, reprezentacinis leidinėlis išdalinimui ir t.t.,
6. LSS Tarybos istorinė, su nuotraukomis parodėlė ir t.t.

Formos gali būti: lankstinukai, plastiku uždengtos nuotraukų pynės ir t.t.

LSS šakos:

1. Šakų Vadovybių vadijų istorijos montažas,
2. Įvairūs ženklai,
3. Šakų veiklos schema,
4. Praėjusių stovyklų istorija nuotraukose ir įvairūs suvažiavimai, kursai, „Gintaro" ir „Ąžuolo" mokyklų istorija.

LSS rajonų:

1. Rajonų veiklos istorija,
2. Rajoninės stovyklos,
3. Rajoninės stovyklavietės ir jų istorija,
4. Vienetų vardai, vietovės,
5. Stovyklų laikraštėlių pavyzdžiai ar rinkinėlis,
6. Ženklai ir t.t.

LSS vienetai:

1. Vieneto veiklos nuotraukų montažas, lankstinukas,
2. Vėliava ar gairelė,
3. Vieneto užrašas nešti šventėje,
4. Mažos skautiškos dovanėlės — vienetui Lietuvoje,
5. Rodom — darom užsiėmimas.

Čia mano tik pabiros mintys, ką mes galėtume paruošti ir nusivežti į Tautinę stovyklą Lietuvoje. Iš praeities žinau, kad mūsų vadovės ir vadovai bei skautai,-skautės yra išradingi, todėl pilnai tikiu, kad visi darbai bus įdomūs ir skautiški.

Linkiu visiems sėkmingų ir darbingų 1992 metų, kad galėtume iškilmingai švęsti 75 m. Jubiliejinius metus.

Clevelando skautininkų,-ių sueigoje į paskautininkių laipsnį pakeltieji ps. Aida Bublytė ir ps. Andrius Belzinskas.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Los Angeles skautų,-čių metinėje šventėje. Kairėje — Ramiojo vandenyno rajono LS Seserijos atstovė S. Danutė Giedraitienė ir LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs Birutė Banaitienė.

SKAUTIŠKA ŠVENTĖ CALIFORNIJOJE

Ramiojo vandenyno rajono metinėje sueigoje, vykusioje pernykščių metų gruodžio 8 d., Los Angeles „Palangos" ir „Kalniškių" tuntų sesės ir broliai paminėjo savo skautiškos veiklos 40 metų sukaktį. Smagu, kad šioje mūsų šventėje dalyvavo iš tolimojo Bostono atvykusi LS Seserijos vyriausia skautininkė vs Birutė Banaitienė. Reikšdama savo šia proga sveikinimus, Vyriausioji skautininkė įteikė ir gražią dovaną — meniškai išdegintą medinę lėkštę.

Skautai įsisteigė Los Angeles mieste 1951 m. Vienas iš pagrindinių steigėjų ir vadovų buvo a.a. vs V. Pažiūra. Skautų vienetams augant, buvo įkurta vietininkija, o 1957 m. įsteigtas Ramiojo vandenyno rajonas. Sesės pasirinko „Palangos" tunto, o broliai — „Kalniškių" tunto vardus. Pirmas rajono vadas buvo vs Mykolas Naujokaitis.

Los Angeles skautai augo skaičiais ir skautiška dvasia; sueigavo, iškylavo, stovyklavo. Kilo reikalas turėti nuosavą stovyklavietę. 1966 m. buvo įsigytas 12 akrų žemės plotas San Bernardino kalnų Holcolm Valley. Stovyklavietė pavadinta „Rambyno" vardu.

Stovykloje įžiebus pirmąjį laužą, į jį buvo įmesta: žiupsnelis žemių iš Lietuvos, simbolizuojant, kad čia kuriama mažoji Lietuva, kur skambės lietuviškas žodis ir daina. Gintaro gabalėlis — pažymint, kad šalia Amerikos aukso šioje žemėje yra ir Lietuvos auksas — gintaras. Įmestas buvo ir Lietuvos miškų baravykas — visų grybų pulkininkas, priminimui, kad Lietuvoje grybai gerai auga ir yra žmonių mėgiami. Pareikšta viltis, kad gal ir čia pradės augti grybai ir bus visiems stovyklautojams skanumynas.

Mūsų ilgus metus puoselėtos viltys išsipildė — Lietuva jau laisva, o mūsų stovyklavietėje auga ne tik skautukai, bet kartais išdygsta ir grybai.

Los Angeles skautai laimingi, nes 1984 m. Lietuvių Tautiniai namai paskyrė erdvias patalpas skautų būklui. Čia vyksta sueigos, posėdžiai, čia stovi mūsų vėliavos, o gairelės puošia sienas. Čia išstatytos stovyklų nuotraukos — čia mūsų skautiški namai.

1991 m. — 40 metų nuo įsikūrimo sukaktyje Los Angeles skautijai vėl nusišypsojo laimė. Birutės ir Zigmo Viskantų pastangomis a.a. Ona Motekienė savo palikimą paskyrė skautiškam jaunimui. Yra dabar įsteigtas Antaninos O. Motekienės fondas, kuris rūpinasi Los Angeles skautiško jaunimo reikalais.

Los Angeles skautai į 41-sius veiklos metus žengia augdami skaičiumi ir stiprėjančia skautiška dvasia.

s. Danutė Giedraitienė

Los Angeles skautų ir skaučių Kaziuko mugės atidaryme. Iš k. — svečias iš Lietuvos rašytojas ir deputatas Kazys Saja, Ramiojo Vandenyno rajono vadas s. Albinas Sekas, rašytoja Alė Rūta Arbienė ir Ramiojo vandenyno rajono LS Seserijos atstovė s. Danutė Giedraitienė.

V-JI TAUTINĖ STOVYKLA VAIZDAJUOSTĖSE

Sutvarkius Romo Račiūno senuosius filmus apie skautų stovyklas ir pervedus juos į vaizdajuostę, pasigirdo balsų, kad tą patį padarytume ir su filmu apie Penktąją Tautinę stovyklą, vykusią Rako miške 1968 metais. Šis filmas trijų dalių, gana ilgas. Man atrodė, kad jį reikėtų perredaguoti ir sutrumpinti. Tai, žinoma, gerokai padidintų pervedimo į vaizdajuostę kainą. Bandžiau sudaryti komitetą, kuris pasirūpintų šio filmo fondu, bet neradau pakankamai pasišventėlių. Pagaliau nutariau rašyti šį laišką Rako miškuose stovyklavusiems, neprašydamas paramos ar aukų, o kviesdamas užsisakyti bent vieną kasetę ir prikalbinti vieną kitą draugą padaryti tą patį. Gal tokiu būdu pajėgsime padengti filmo perrašymo išlaidas ir išvengsime aukų rinkimo „skausmų". Už savo įnašą (kuris, tarp kitko, gali būti didesnis negu kasetės kaina) kiekvienas gaus filmo įrašą. Jam bus gražus prisiminimas apie stovyklavimus šiauriniame Michigane, ir be to jis prisidės prie bendro katilo (atsiprašau, prie bendro labo).

Vienos kasetės kaina yra 25 dol. Čekius rašykite Budrys Lithuanian Photo Library vardu ir siųskite: Algimantas Kezys, 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402, tel. 708-749-2843. Kasetės bus pristatytos praėjus 3-4 savaitėms nuo čekio gavimo.

Laukiu Jūsų atsiliepiant ir linkiu Jums gražios ir malonios vasaros.

s. Algimantas Kezys

SKAUTININKŲ ĮŽODIS CLEVELANDE

Skautininkų ir skautininkių sueigoje Clevelande gegužės 31 d. įžodžius davė į paskautininkių laipsnius pakeltieji vyr. skautė vsl Aida Bublytė ir skautas vytis vsl Andrius Belzinskas. Įžodį davusiems žaliuosius skautininkų kaklaraiščius užrišo vs Izabelė Jonaitienė ir vs Vladas Bacevičius. Visi sueigoje dalyvavusieji — arti 40 asmenų juos asmeniškai sveikino, reikšdami linkėjimus jauniesiems vadovei ir vadovui.

V. Bacevičius

GRANDIEČIAI SVEIKINA

Jūr-skautiška šeima Chicagoje sveikina pareiginguosius vadovus jvs Antaną Levaną ir jps Vaclovą Maciežą LSS vadovybės apdovantus Inkaro ordinu. Abu apdovanotieji yra veiklūs jūrų skautininkų,-ių „Grandies" Chicagos skyriaus nariai ir nuolatiniai talkininkai įvairioje jaunųjų sesių ir brolių jūrinio skautavimo veikloje. Jiems linkima dar daug skautiškai darbingų metų.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS J. BARTUŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
Praktika su Dr. P. Toussaint
10835 S. Western Avenue
Chicago, IL 60643
Tel. (312) 238-1133
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5833
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 8-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 736-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. Ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

Šis tas

APIE ŠIAS DIENAS

Nobelio premijos laimėtojas Josef Brodsky, poetas ir rusų emigrantas, parašė gana surealistišką absurdo komediją ,,Demokratija'', joje tarsi atsakydamas į Baltijos tautų politinių partijų vadų reakcija į staigų laisvės atgavimą ir tautai atsakingą valdžią. Komedija buvo vaidinta Washingtono teatre. Toji premijuota drama buvo taip populiari, kad po didžiulio pasisekimo Londone ir Hamburge 1990 metais įvykiai Rytų Europoje įkvėpė autorių Brodsky parašyti komedijai ir antrą veiksmą.

Būdas, kuriuo ten autorius atvaizdavo demokratiją, — ar bent Brodskio jos supratimą — buvo žymiai aukščiau kai kurių kritikų galvų, bet tai jau nesykį atsitiko jiems rašant apie kitus Nobelio premijuotus veikalus. Nekitaip buvo reaguota ir šį sykį.

Gyvenam labai trapiame politinio pastovumo laikotarpyje, ką galime pastebėti ir Lenkijos artėjančiuose Seimo rinkimuose. Visur vėl kelia galvas kurį laiką aptilę seni komunistai. Ten padėtis labai įtempta, nes valdžia paskelbė išduosianti visų valdžioje besėdinčių komunistinių informatorių ir bendradarbių pavardes. Lenkijoje dabar yra net 29 partijos, kurios žada išstatyti savo kandidatus, tačiau iš tikrųjų formuojas du frontai, ir sunku nustatyti, kaip ir pas mus Lietuvoje, kurie buvę komunistai yra rimtai pakeitę savo galvoseną ir net perėję į jų Solidarity sąjūdį ir jau įsitikinę komunizmo klaidingumu. Kitą grupę sudaro niekad nebuvę komunistais. Joms besipešant, yra planuojama rinkti kandidatus nepriklausiusiems jokiai partijai, nors yra pabrėžiama, kad nekomunistas nebūtinai yra prieš buvusius komunistais, nes tada buvo tokie laikai.

* * *

Lietuviškame gyvenime kiekvienas ryškesnis įvykis atneša ir atgarsius. Vienam tai buvo tautą teigiamai paveikęs sumanymas, kitus nuteikia pasyviai, o dar trečioji grupė ieško kabliukų, už kurių galėtų užsikabinti ir išlieti savo nepasitenkinimą. Taip dabar išsireiškiama ir apie čia vietovėse rengiamus minėjimus, sukaktuves, leidinius ir naujas knygas, netgi šokių šventes ir premijų paskirstymą. Atrodytų, kad jei renginys asmens nedomina, tai jame nedalyvauk, betgi mes dažnai linkę užversti rengėjus pamokymais ir net išjuokimais, dažniausia net nepasirašant tikra pavarde.

Metams bėgant darosi vis aiškiau, kad svetur atsiradę ir pasiryžę ten likti tautiečiai vargu ilgam laikui išlaikys savo šaknų meilę ir susidomėjimą savo kilmės kraštu. Bet tam laikas dar tikrai nėra atėjęs, ką įrodo ir didelė dalis mūsų jaunimo, o dažnai net ir mišrios šeimos, pajėgusios sudominti savo gyvenimo draugus ir draugės savo kilmės kraštu, netgi pramokti mūsų nelengvą kalbą, suprasti papročius. Tad vargu ar jau išmušė valanda panaikinti minėjimus, susibūrimus ir verčiau tą sutaupytą dolerį pervesti atsikuriančiai Lietuvai. Daugiau apie tai gal pasakys šią vasarą ten suplaukusi išeivijos banga, nes pavienių ten apsilankiusių jau ne vienas asmeniškai esam girdėję iš daugelio lūpų. Taigi ir vėl statau klausimą, kurį iškėlė nepasirašęs tautietis, pasipiktinęs metinių premijų paskirstymu, jo terminologija tariant, ,,metant pinigus žymiausiam vyrui ir žymiausiai moteriai išeivijoje, vietoj tuos doleriukus pasiuntus tiesiog į Lietuvą''.

Įtariu, kad dauguma nesutiks su tuo pasiūlymu, juo labiau, kad tokiu vardu premijų niekad net nebuvo. Jei kuris mūsų, vietoj pasėdėjęs dienelę prie televizijos, rašo knygas, muziką, ruošia vaidinimus ar tapo paveikslus, jie tuo būdu išreiškia savo meilę tautai ir nenutrūkusį ryšį su ja. Juo labiau, kad tuos pinigus skiriąs mūsų kūrybingiems žmonėms Lietuvių Fondas tikrai nenurašo pagalbos Lietuvai ne tik tūkstančiais, bet ir milijonais. O ką dar bekalbėti apie palikimus, kuriuos daugelis esam užrašę Fondui ir dar daugiau tokių rengiasi tai padaryti, — kitaip šis Fondas nebūtų užaugęs iki tokio įspūdingo dydžio ir vertas pagarbos už tai, kad kelis trupinius skiria ir čia dar lietuvybę bebandantiems išlaikyti tautiečiams, būtų jie ,,žymiausi'' ar mažai girdėti, bet dirbą tai pačiai Lietuvai.

Kas kita gal būtų kalbėti apie premijų šventes ir jų organizavimą, bet tai būtų jau kita tema. Neabejoju, kad yra paprašyti asmenys pareikšti nuomonę tiek apie jų rengimą, tiek apie apipavidalinimą, neva tai bandant pritraukti ir amerikiečių publika. Mano nuomone, gal likim savo tarpe, nes nuo amžių eiliniam amerikiečiui daug įdomesnė Rusija, Kinija ir panašūs, negu nykštukai kuriuos vargu rastų žemėlapyje. Su jų inteligentija palaikyti ryšius yra geresnių būdų, negu mums svetimos dainuškos scenoje.

Tarp kitko, teko nugirsti keletą įspūdžių iš vienos veiklios lietuvių bendruomeninkės, kuri buvo pakviesta Izraelio ruoštoje popietėje aptariant žydų Holocausto metu naikinamų jų tautiečių gelbėtojus. Tokių nemažai būta Lietuvoje, viena šeima net įrengė savo namo rūsyje jiems slėptuvę. Izraelio valdžia stropiai renka žinias apie tuos vokiečių skelbtos mirties bausmės už žydų slėpimą nepabijojusius asmenis, bandydama jiems atsilyginti, o piniginiai blogai stovintiems skelbia mokėsianti nuolatinę pensiją. Daugiau apie tai gal kitą kartą.

RKV

GIMTUOJU ŽODŽIU IR LIETUVIŠKA DAINA KELIAUJAME Į LIETUVĄ

VACYS ROCIŪNAS

Prieš beveik 43 metus (1949.9.9) Clevelando lietuviai iš WSRS radijo stoties išgirdo melancholiškai skambią Čiurlionio ansamblio dainą ,,Kur giria žaliuoja, ten mano namai''. Žodžiai ir melodija taikliai išsakė tos naujosios lietuvių imigracijos nuotaikas ir viltis. Grįšim ten, iš kur buvome priversti pasitraukti nuo artėjančios antrosios komunizmo grėsmės ir okupacijos.

Per keturis dešimtmečius Tėvynės garsai ,,gimtuoju žodžiu ir lietuviška daina'' lydėjo mus į pavergtą Lietuvą, o per pastaruosius dvejus jau į laisvą Lietuvą. Jie ir ateityje planuoja savo savaitinėmis transliacijomis išlikti Clevelando lietuvių gyvenimo palydovu ir jų veiklos dalimi.

Grįžtant į praeitį

Ir daugeliui turbūt nežinoma ar jau primiršta, kad Tėvynės garsai nebuvo pirmosios lietuviškos radijo programos Clevelande. Iš tikrųjų lietuviškųjų programų pradžios reikia ieškoti nuo 1927 m., vadinas prieš 65 metus, kada Dirva, lietuvių laikraštis, 1927-28 metų sezone AM banga pradėjo transliuoti iš vienos tuo metu tiktai trijų veikiančių radijo stočių Clevelande. Stotis buvo galinga, girdima net 200 mylių spinduliu. Vadovavo redaktorius K. S. Karpius. Po metų radijo transliacijos buvo perorganizuotos platesniu visuomeniniu pagrindu. Jos buvo išlaikomos Lietuvių Vaizbos buto, lietuvių taupymo ir paskolos bendrovės (Superior Savings), Dirvos ir privačių biznierių. Bet 1932 metais dėl ekonominės krizės ir, nepajėgiant sutelkti lėšų, pabrangus stoties mokesčiams, transliacijos buvo nutrauktos.

17 metų (1932-1949) Clevelandas negirdėjo lietuviškų radijo programų iki pat Tėvynės garsų gimimo. Ir Tėvynės garsų istorija panaši į jų pirmtakus. Steigėjas — Jaunutis P. Nasvytis su bendradarbiais Baliu Auginu, Alfonsu Mikulskiu ir Kęstučiu Šukiu. Po beveik trejų metų 1952 liepos 16 d. transliacijos buvo perorganizuotos visuomeniniu pagrindu ir sudaryta laikina valdyba iš B. Augino, J. Nasvyčio, V. Rociūno, J. Stempužio ir K. P. Šukio, o jau liepos 31 d. buvo įsteigtas Clevelando lietuvių radijo klubas, kurio pirmininkais buvo J. Stempužis, P. Žiūrys, A. Mikulskis ir reikalų vedėjai K. P. Šukys, E. Karnėnas, J. Stempužis, A. Laikūnas ir V. Rociūnas.

Po 8 metų 1960 Radijo klubas programą pavedė tvarkyti Juozui Stempužiui privačiais pagrindais, kartu perduodamas ir klubo turtą, rekordavimo įrengimus, plokšteles, juosteles ir visą archyvą. Taip Juozas Stempužis lietuviškoms radijo transliacijoms vadovavo 32 metus, daugiausiai pats redaguodamas, pranešinėdamas, pravesdamas įdomius, istorinius pokalbius savo ,,Keliaujančio mikrofono'' programose, pats atrinkdamas muzikinę dalį bei talkon pasikviesdamas eilę pranešėjų-talkininkų, kaip Ingridą Stasaitę, Aldoną Balčiūnaitę, Aldoną Stempužienę, Romą Zorską, Viliją Nasvytytę, Živilę Kliorytę, Mildą Lenkauskienę, Raimundą Kudukį, Algį Rukšėną, Dalią Staniškienę. Specialioms programoms talkon ateidavo J. Žilionis, Z. Peckus, P. Maželis, E. Alšėnienė ir kt.

Dabarties dienų kasdienybėje

Programų trukmė taip pat keitėsi — nuo pusvalandžio, valandos iki dabar trijų valandų: sekmadienio rytais iš John Carroll universiteto stoties banga FM 88.7 dviejų valandų transliacijos nuo 8 val. iki 10 val. su nuolatine religine programa ,,Gyvenimo varpai'', kur klausytojai girdi turiningus kun. G. Kijausko pamokslus, Nijolės Kersnauskaitės didžiųjų pasaulio mintytojų raštų ištraukų vertimus iš svetimų kalbų, religinės muzikos (programą globoja Dievo Motinos parapija). Taip pat sekmadienio vakarais nuo 7 iki 8 val. transliuojama iš Viešosios radijo stoties banga FM 90.3. Ją jau keleri metai redaguoja Kristina Kuprevičiūtė, talkinant Ilonai, jos sesutei.

Juozas Stempužis per tuos dešimtmečius sukaupė didžiulį įrekordavimų archyvą, kuris ne tik turi ir nemažą istorinę reikšmę, bet yra ir vertingas turtas. Jis turėtų būti išsaugotas ir konservuotas.

Ir dabar programos išlaikomos daugiausia klausytojų aukomis, Taupos kredito kooperatyvo, Jokūbauskų laidotuvių namų, Miklaus gėlininkystės, Lietuvių namų, renginių skelbimų ir t.t. Juozas savo testamente visą savo turtą užrašė savo vaikams Linui ir Almiui. Prieš mirtį Juozas prašė Aldoną Stempužienę tęsti šias lietuviškąsias transliacijas. Praktiškai dabar Tėvnės garsų tęstinumas priklauso nuo Aldonos Stempužienės — programų redagavimas finansinė atsakomybė.

Kasmet buvo skelbiami vajai radijo stotims. Taip kasmet po kelis tūkstančius klausytojai sudėdavo šioms dviems stotims, kurių patarnavimais lietuviai naudojasi. Paskutinis vajus FM 88.7 stočiai paremti davė 2, 022 dol. pelno. Velionio pageidavimu buvo prašoma paremti Vilniaus radiją. Per 1500 dol. pasiųsta Lietuvon.

Talentinga talka

Su Juozo Stemžužio mirtimi ir lietuviškosos radijo transliacijos įeina į naują savo egzistencijos fazę. Kol kas transliacijų formatas nedaug tepakeistas. Religinė valandėlė pradedama kiek anksčiau. Rytmetines programas dabar redaguoja ir pranešinėja Aldona Stempužienė ir vieną kartą per mėnesį — Dalia Staniškienė. Šios dvi pranešėjos-redaktorės turi ilgametę patirtį ir gražių duomenų šioms pareigoms.

Aldona — solistė, mezzosopranas, dabar dėstanti dainavimą Muzikos mokykloje, talkinusi Juozui ir anksčiau, o jo sveikatai pablogėjus, ji programas pati suredagavo.

Dalia Staniškienė, poetė, spaudos bendradarbė, ilgus metus buvo Juozo bendradarbė, suredaguodavo ištisas programas, progines bei įprastas savaitines, išleisdavo Juozą atostogoms.

Į radiofoną po ilgos pertraukos grįžo Romas Zorska. Nijolė Maželienė ateina talkon renkant svarbias Lietuvos ir užsienio žinias. Gražios techninės talkos susilaukia iš Andrio Dunduro, Donato Nasvyčio ir Algio Gedrio.

Universiteto stotis yra girdima tiktai Clevelando periferijoje. Viešoji radijo stotis FM 90.3 yra moderniai įrengta ir girdima iki 100 mylių spindulu. Jau keleri metai šios vienos valandos programos redaktorė ir pranešėja — Kristina Kuprevičiūtė, pianistė, muzikos mokslų magistrė. Kristinos nuolatinis darbas — didžiulės May bendrovės parodų bei dekoravimo direktorė. Esant reikalui, ją pavaduoja jos sesutė Ilona, taip pat muzikali, daug kartų su trimitu dalyvavusi koncertuose. Jos specialybė — fizinė terapija, dirba žinomoje medicinos institucijoje Clevelando klinikose.

Abi gražios ir talentingos seserys yra pianisto prof. Andriaus ir Reginos dukros, turinčios puikią dikciją, gerai mokančios lietuvių ir anglų kalbas. Kristina buvo gavusi pasiūlymą dirbti radijo stoties pranešėja, bet kol kas pasiliko savo dabartiniame įdomiame kūrybingame darbe.

Ši vakarinė programa didžiausią dėmesį koncentruoja į lietuvių muzikos pristatymą ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių klausytojams, duodant lietuvių kompozitorių, liaudies dainų, solistų bei ansamblių atliekamų kūrinių su taikliais įvadais bei komentarais lietuvių ir anglų kalbomis.

Žodžiu, radijo programos nenutilo, gimtasis žodis, lietuviška daina bei giesmė pasiekia Clevelando lietuvius. Jau senokai, dar prieš vėžio ligos diagnozę, Juozas Stempužis prasitardavo, kad reikia žvalgytis, ieškoti ir išsiauginti naujo prieauglio redaktorių bei pranešėjų pareigoms. Ir dabartinė vadovė to reikalo neišleidžia iš akių. Trijų valandų programai reikia darbo, laiko ir talentų. Ir atrodo, kad ši svarbi Clevelando lietuvių kultūrinė ir informacijos institucija žengs Juozo Stempužio keliu, suteikdama daug džiaugsmo ypač tiems, kurie dar nėra visai pasidavę tautų suvirškinimo panikai, jiems kas sekmadienį primenama — ,,čia ne mano namai'', nepamiršti Lietuvos ir jos žmonių. Tėvynės garsai telydi mus dar ilgus metus.

Priešingumai bando dorybę.

Prancūzų priežodis

Mažieji lietuviukai pasiruošę Tautnių šokių šventei

Nuotr. **J. Tamulaičio**

Gegutės

Gegutė gyvena visame palearktiniame regione, išskyrus Egiptą, taip pat Kinijos pietuose, Indijos kalnuose ir Afrikos atogrąžose. Europoje ji randama nuo Vidurženio iki 71 laipsnio. Norvegijoj (girdėjau jas kukuojant šiaurės Varangerijordo pakraščiuose). Lietuvoje gegutė labai paplitęs paukštis. Žiemoti išskrenda į pusiaujų Afriką, net iki Kaplando pietuose. Rudens traukimo metu pastebėta Sacharos vakaruose, Egipte ir Sudane. Pavasarį iš pietų Afrikos išskrenda kovo mėnesį, o balandžio mėnesio pradžioje ji pasirodo savo perimose vietose pietinėje Europoje. Lietuvoje pasirodo balandžio mėnesio paskutinėmis dienomis arba gegužės pradžioje.

Vieną sykį 1942 m. girdėjau gegutę kukuojant jau balandžio 24 d.

T. Ivanauskas
,,Lietuvos paukščiai''

ŽVILGSNIS Į VILNIAUS SENAMIESTĮ

PETRAS MATEKŪNAS

32

Pamaldas lietuviams atlaikydavo kun. Michaelis, atvykdavęs iš Rasų kapinių koplyčios. Lietuviškai jis nemokėjo. Giedodavo lenkiškai, o lietuviai jam atsakydavo lietuviškai.

Nors vysk. S. A. Žvėravičius ilgai tylėjo, bet Petrapilio arkivysk. B. H. Klopotovskis, kurį įtikino kun. Prapuolenis, kreipėsi, matyt, tuo reikalu į Vilniaus vyskupą, kad jis perleistų Šv. Mikalojaus bažnyčią lietuviams. 1901 m. po ilgo vilkinimo vysk. S. A. Žvėravičius bažnytėlę perleido lietuviams ir paskyrė kun. Juozapą Kuktą (Parapijos teisės Šv. Mikalojaus bažnyčiai buvo suteiktos 1921 m.). Bažnytėlė tuojau buvo atremontuota, suorganizuotas lietuviškas choras, įsteigta mokykla, savitarpinės pagalbos draugija ir prieglauda apleistiems vaikams ir tarnaitėms, kurios neturėjo darbo. Vikaru buvo kun. Antanas Viskantas, kurį 1907 m. vasario mėn. 27 d. atleido vyskupas, matyti, nepatiko jo aktyvi lietuviška veikla.

Tenka dar paminėti įdomų atsitikimą dėl lietuviško kryžiaus, kurį nupirko lietuvaitės zitietės už 80 rublių ir pakabino prie bažnyčios durų. Ant jo užrašė lietuviškai aukso raidėmis sakinėlį, kad visi tie, kurie ji pabučiuoja, gauna daug dienų atlaidų. Kryžius dar buvo nepašventintas. Prie jo buvo pakabintas ir lenkų kryžius, bet lietuviai jo nebučiavo, o tik lietuvių pakabintą. Lenkų kun. Paciuta, kuris netoli durų klausė išpažinties, pasipiktino, kad lietuviai bučiuoja tik lietuvių pakabintą kryžių, o ne lenkų, kuris buvo pašventintas. Jis liepė zakristijonui lietuvių kryžių nuimti, bet zakristijonui nuimti nepavyko, nes stipriai buvęs pritvirtintas prie durų. Tuomet liepė apdengti popieriumi, kad jo niekas nebučiuotų. Bažnytėlėje kilo didelis triukšmas. Popierių nuo kryžiaus lietuviai nuplėšė. Kun. Paciuta, kai kilo triukšmas, užgiedojo lenkiškai, o lietuviai — Šventas Dieve. Kunigas įnirtęs šaukė lenkiškai, kad jis kryžiaus nešventins. Yra lenkų kryžius, kuris jau pašventintas. Visi, kurie jį bučiuos, gaus atlaidus, lietuviškas kryžius yra nešventintas, ir jokių atlaidų, kurie jį bučiuoja, negauna. Kryžių lietuviai saugojo, bet nakties metu jis buvo paslėptas.

Tuo metu, kai bažnytėlėje vyko triukšmas dėl kryžiaus, presbiterijoje sėdėjo dr. Jonas Basanavičius, kuris, matyt, kreipėsi pas vyskupą, prašydamas, kad lietuviams būtų paskirtas lietuvis kunigas. Šį įvykį dėl kryžaius yra aprašęs Henr. Kaslauskas ,,Mūsų Vilniaus'' žurnale 1935 m., Nr. 18, pavadindamas tą straipsnį ,,Lietuvių kryžius Šv. Mikalojaus bažnyčioje''. Jam apie tai yra papasakojusi Medzikauskaitė, kuri aktyviai tame įvykyje dalyvavusi.

Šv. Mikalojaus bažnytėlės parapijos klebonija buvusi lietuvių kunigų centras. Jie čia susirinkdavo ir aptardavo ne tik religinius, bet ir tautinius reikalus, jų tarpe dalyvaudavo ir kun. Tumas Vaižgantas, kuris tuo metu dirbęs kaip redaktorius ,,Vilties'' ir ,,Vilniaus Žinių'' redakcijose. Tokio pat pobūdžio lietuvių kunigų susirinkimai įvykdavo ir 1942-1944 m. laikotarpyje, kuriuose dalyvaudavo ir arkivysk. M. Reinys.

Šv. Mikalojaus bažnytėlės rektoriais ar klebonais buvo kun. J. Kukta (vėliau Kaišiadorių vyskupas), kun. Vladas Jazukevičius, kun. Kristupas Čibiras, kun. Stasys Valiukėnas, Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kan. Č. Krivaitis, kun. Juozas Tunaitis, o vikarais Ananas Viskantas, Vincas Taškūnas, Benediktas Krištaponis, Edmundas Basys, Kazimieras Pukėnas, R. Černiauskas ir kiti.

1904 m. Šv. Mikalojaus bažnytėlę vizitavo Vilniaus vysk. E. Roppas, kuris, nors ir buvo lenkiškos dvasios įtakoje, per pamaldas užgiedojo lietuviškai ir po pamaldų ne tik kalbėjo lietuviškai su klebonu, bet ir su parapiečiais.

Lietuviai, kaip iš šio aprašymo matyti, kovojo dėl savo gimtosios kalbos ir teisių. Nors kova su lenkų dvasine vyriausybe buvo sunki, bet tuo metu esamose sąlygose visgi nugalėjo daug kliūčių. Kova dėl lietuviškų pamaldų tęsėsi net iki 1940 m. pavasario. Teko kovoti ne tik su vysk. Žvėravičium, bet taip pat 1940 m. su arkivysk. R. Jelbžykovskiu. O tikslas buvo pasiektas.

Visai netoli Šv. Mikalojaus bažnyčios, prie Trakų gatvės, stovi Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčia, kurią vilniečiai vadina ,,Pranciškonų'' vardu, pastatyta 15 šimt. pradžioje gotiniu stiliumi.

Pranciškonų bažnyčia nepasižymi savo išorine išvaizda, meniškumu. Bokštų, kaip kitos Vilniaus bažnyčios, neturi. Joje gotinio stiliaus žymių labai mažai beliko, nes ji daug kartų degė ir po tų gaisrų atstatyta, netekdama pirmykštės išvaizdos bei stiliaus. Po paskutinio gaisro, kuris įvyko 1785 m., buvo atstatyta klasikiu stiliumi. Buvo paaukštinta jos vidurinė nava ir nuo visų langų panaikintos gotinės arkos, o lauko sienos papuoštos piliastrais. Frontono sienos plokštuma padalyta į dvi dalis, kurią skiria siaura horizontalinė linija. Apatinėje sienos plokštumos dalyje yra užsilikusios plačios durys su smailios arkos portalu, pastatytu iš fasoninių plytų, o viršuje ir iš šonų portalas aprėmintas 18 šimt. barokiniu stiliumi. Viršutinė sienos dalis yra baroko stiliaus, papuošta piliastrais. Tarp jų du nedideli langiukai, o viduryje didelis langas. Virš jo banguotas frontonas su kryžiumi, kuris iš frontinės pusės pridengia aukšą stogą. Nuo barokinės sienos skiria karnizas, kuris supa pastogę aplink bažnyčią.

(Bus daugiau)

Janina Adickaitė su Nijole Nausėdiene pasikalbėjime.

KITĄ KARTĄ VĖL VYKS Į LIETUVĄ

Pasikalbėjimas su konkurso „Dainų dainelė 92" dalyve Janina Adickaite

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Iš visos Amerikos vienintelė dalyvė įvykusiame Lietuvoje „Dainų dainelė 92" konkurse buvo Janina Adickaitė iš Chicagos priemiesčio. Šis konkursas vyko Vilniuje gegužės 28-31 dienomis. Jame dalyvauti buvo kviečiamas viso pasaulio lietuviškas jaunimas. Iš anksto apie šį įvyksiantį konkursą Švietimo tarybos pirmininkas skelbė spaudoje ir per lituanistines mokyklas. Konkursas Lietuvoje vyks už 2 metų, tad jau nuo dabar lietuviškam jaunimui reiktų pradėti planuoti ir ruoštis.

Janina Adickaitė sutiko pasidalinti savo įspūdžiais iš šio „Dainų dainelė 92" konkurso.

— Janina, gal galėtum mūsų skaitytojams papasakoti apie save.

— Esu 16 metų. Nuo 15 metų pradėjau didesnį dėmesį skirti muzikai. Imu privačias dainavimo pamokas pas mokytoją Daną Ewert. Šiais metais baigiau Kr. Donelaičio mokyklą. Atestatą už mane atsiėmė mano brolis, nes aš tuo metu buvau Lietuvoje. Kartu ir gaila, kad negalėjau pati dalyvauti mokslo metų užbaigime ir išleistuvėse, nes toks iškilmingas momentas išlieka visam gyvenimui. Nieko nepadarysi, taip išėjo. Elmhurst York aukš. mokykloje baigiau 10 klasę. Esu dainavusi televizijos 19 kanale, kuriame atstovavau Elmhurst priemiesčiui. Priklausau ateitininkams ir dalyvauju jų veikloje.

— Kas paskatino tave vykti į šį konkursą ir kaip reikia į ji patekti?

— Pirmiausia tai mane skatino Švietimo tarybos pirmininkė ir Kr. Donelaičio inspektorė R. Kučienė. Tik jos skatinama ir raginama, aš sutikau dalyvauti. Paruošiau vaizdajuostę, į kurią įrašiau savo atliekamas 4 dainas. Pirmininkė R. Kučienė persiuntė ją į Lietuvą konkurso „Dainų dainelė 92" įvertinimo komisijai.

— Ar buvo atstovų iš kitų pasaulio kraštų?

— Dalyvavo iš Rusijos, Sibiro ir Lenkijos.

— Kokią materialinę pagalbą ir globą jums suteikė Lietuvos valdžia?

— Kelionės išlaidas reikėjo susimokėti patiems. Lietuvoje visiems užsienio kraštų dalyviams buvo viešbutis ir maistas, skirtas nemokamai. Taip pat mums buvo paskirti globėjai, kurie rūpinosi mumis ir mus globojo viešnagės metu. Mano globėja buvo Laima Martinaitytė-Karčiauskienė.

— Ar jums buvo nustatytos dainos, ar kiekvienas dalyvis buvo pasirinkęs savo dainas?

— Iš mano pasirinktų 4 dainų įvertinimo komisija atrinko dvi.

— Kokias dainas pati dainavai?

— Aš dainavau liet. liaudies dainą „Tykiai, tykiai" ir „Memory" iš operetės „Cats".

— Papasakok plačiau apie patį konkursą.

— Konkursas vyko Vilniuje. Jame dalyvavo nuo 4 iki 18 metų jaunimas. Jų iš viso buvo apie 300 dalyvių. Visi Lietuvos dalyviai konkursui buvo ruošęsi labai rimtai. Apie dvejus metus. Aš turėjau problemų su akompaniatore, nes beveik neturėjau laiko pasipraktikuoti. Gegužės 28 d. visi dalyviai pasirodė moksleivių namuose. Publikos buvo labai daug, ypač daug jaunimo. Stebėjausi, kad visi taip ramiai sėdėjo ir rimtai klausėsi, o ypatingai vaikai. Įvertinimo komisija atrinko laimėtojus. Gegužės 30 ir 31 dienomis pasirodėme Operos namuose. Konkursas buvo transliuojamas per televiziją.

— Kokius laimėjimus parsivežei?

— Iš anksto buvau save nuteikusi, kad nesitikėčiau jokių laimėjimų. Aš per mažai turėjau laiko konkursui pasiruošti. Tačiau kaip dalyvė buvau apdovanota gėlėmis ir šokoladu.

— Ar žadi panašiame konkurse Lietuvoje ateityje dalyvauti?

— Taip. Aš jau nuo dabar pradėsiu rimtai ruoštis kitam konkursui. Patarčiau ir kitiems, pritariantiems dainai, taip pat pagalvoti ir pradėti ruoštis.

— Ar užmezgei ryšius su Lietuvos jaunimu?

— Mane nustebino Lietuvos jaunimo draugiškumas ir dėmesys svečiams. Man teko lankytis ir kituose kraštuose, bet niekur nesusilaukiau tokio išskirtinio dėmesio. Galėtum galvoti, kad tai daroma tik man, kad aš iš Amerikos, bet ne! Pastebėjau, kad ir kitų kraštų atstovais taip pat dėmesingai rūpinasi. Man net gėda pasidarė, kad, kai pas mus atvažiuoja svečiai ar susitinkame Amerikoje su Lietuvos jaunimu, tai mes per mažai rūpinamės jais — paliekame juos nuošalyje arba vyresniųjų globai. Netgi, kažkaip, žiūrime į juos iš aukšto, lyg į kokius provincijos žmones. Dabar aš daugiau dėmesio skirsiu bet kokiems svečiams iš Lietuvos ir tą patį patarsiu daryti savo draugams. Bendrai, su Lietuvos jaunimu aš labai susidraugavau ir pamilau juos.

VLIKO SEIMAS VILNIUJE

ALGIRDAS BUDRECKIS

1992 m. gegužės 30 d. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas (Vlikas) sušaukė savo paskutinį ir kartu simbolinį seimą — posėdį Vilniuje. Į Lietuvos vidaus reikalų ministerijos sporto ir kultūros rūmų didžiąją salę Žirmūnuose susirinko Vliko valdybos nariai, Vliką sudarančių grupių atstovai, Lietuvos Aukščiausiosios tarybos ir vyriausybės atstovai, Lietuvos žurnalistai bei visuomeninių organizacijų veikėjai. Iš viso sugužėjo 800 žmonių.

Iškilmingą posėdį atidarė Vliko vicepirm. Vytautas Jokūbaitis, kuris pakvietė Vliko pirm. dr. Kazį Bobelį. Vliko pirmininkui pasveikinus susirinkimą, buvo sudarytas posėdžio prezidiumas iš Vytauto Jokūbaičio, Nijolės Ambrazaitytės ir Eugenijaus Bartkaus. Lietuvos disidentas ir Sibiro kankinys prel. Kazimieras Vasiliauskas tarė seimui pritaikytą invokaciją.

Pirmas kalbėtojas buvo Lietuvos AT pirm. prof. Vytautas Landsbergis, kuris susirinkusiems išdėstė Vliko nuopelnus kovoje už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Po jo kalbėjo Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius, pabrėždamas esamas problemas tiek vidaus, tiek užsienio, su kuriomis yra susidūrusi vyriausybė. Savo kalboje Vliko pirm. dr. Bobelis supažindino seimo dalyvius su Vliko atliktais darbais. Jo kalba buvo prasminga, nes daugelis Lietuvos visuomenininkų pirmą kartą gyvu žodžiu girdėjo apie išeivijos pastangas atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Jo kalba palydėta plojimais.

Buvo daug organizacijų, norinčių pasveikinti Vliką žodžiu. Deja, jų buvo tiek daug, kad prezidiumo pirmininkai buvo priversti padaryti atranką. Seimą sveikino Sąjūdžio, Lietuvos partizanų atstovai, Tautininkų pirm. R. Smetona, o iš JAV organizacijų Laisvės Kovotojų sąjungos Jonas Jurkūnas, SLA prezidentas dr. Vytautas Dargis ir Alto pirmininkas Grožvydas Lazauskas. JAV ambasados vardu sveikino seimą ambasadoriaus pavaduotojas Algis Rimas.

Aukščiausiosios tarybos pirm. prof. Vyt. Landsbergis įteikė kiekvienam Vliko valdybos nariui ir Alto pirmininkui padėkos žymenį.

Posėdžio kulminacija buvo Vliko Vlniaus seimo deklaracija, kurią su įsijautimu perskaitė AT deputatė ir seimo rengimo komiteto atstovė Nijolė Ambrazaitytė. Seimą uždarė visų dalyvių Lietuvos himno sugiedojimas.

— Ką dar norėtum pridėti prie šio pokalbio?

— Reiškiu padėką visiems šio konkurso organizatoriams už suteiktą man galimybę jame dalyvauti ir už tokį šiltą priėmimą. Esu labai dėkinga globėjai Laimai Martinaitytei-Karčiauskienei, esu dėkinga savo tėveliams, suteikusiems man materialinę paramą dėl šios kelionės, ir mamytei, lydėjusiai į ją. Taip pat esu dėkinga L.B. Švietimo tarybos pirm. R. Kučienei, be kurios iniciatyvos aš nebūčiau nuvykusi į Lietuvą. Mano 12 metų svajonė aplankyti Lietuvą išsipildė! Dėlto aš labai laiminga.

Dėkoju Janinai už pasikalbėjimą. Linkiu jai sėkmės jos ateities planuose. Esu tikra, kad į kitą konkursą iš JAV-bių ji vyks ne viena, o prie jos prisijungs ir daugiau dainą mylinčio jaunimo.

Rogės

Dar XIX amž. viduryje Lietuvoje kaimuose naudojamos rogės buvo visai be geležies, neapkaustytos, smarkiai į viršų išriestomis pavažomis.

Ienos buvo pritvirtinamos arba prie priekinių stipinų iš karklo, lazdyno ar beržiuko susuktomis vytimis, arba, iškalus ienų galuose skyles, užmaunamos ant priekinių stipinų.

Kad ne taip greitai diltų pavažos, prie jų mediniais kuoliukais buvo prikalama kietesnio medžio — kadugio arba ąžuolo — palopai.

Šitokių rogių Aukštaitijoje dar galima užtikti ir dabar, tačiau jos jau beveik nebenaudojamos.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

Pastaba: Planą prašome išsikirpti ir panaudoti šventės metu.

DEVINTOJI IŠEIVIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ROSEMONT HORIZON STADIONAS IR APLINKINIAI VIEŠBUČIAI

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

MLS

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

Vilniuje parduodamas 2 kamb. bt., auto., priekaba ir sodas su namu bei garažas. **Kreiptis: tel. (New York) 718-837-9386**

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis
Irena Blinstrubienė
Nuosavybių pardavimas. **INCOME TAX**
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio jas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Marytė Waraška, gyv. Floridoje, ieško žmogaus, kuris galėtų jos name gyventi ir savo mašina ją pavežti į liet. klubą, bažnyčią ir apsipirkti. Rašyti ar skambinti **111-89 Ave. Treasure Island, FL 33706, tel. 813-360-0364.**

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.
anglų kalba. Autorius **Antanas J. Van Reenan**

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiškumo kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negvildenta vertybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškinama Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškinama. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikingai sugretinti savojo tautiškumo pagrindus su Amerikos tautiškumo principais.

Knyga pradedama 19-to amžiaus lietuvių tautiškumo supratimu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuviai ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuviai ateiviai) (1867-914) — lietuviai, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimoksi nę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyv. dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIS

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrilis, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrilis ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kaina su persiuntimu 12 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Povilas ir Stasė Jančauskai 50 m. vedybų gyvenimo sukaktuviniankai.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, FL

VEDYBINĖ SUKAKTIS

Gegužės 23 d. Povilas ir Stasė Jančauskai atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. St. Petersburgo lietuvių iniciatyvinės grupės buvo sukviesti Jančauskų draugai ir bendradarbiai į liet. klubo salę paminėti jų auksinei sukakčiai. Prie gausiais lietuviškais valgiais paruoštų stalų svečiai vaišinosi, kėlė tostus, sveikino sukaktuvininkus, ištesėjusius nelengvo gyvenimo kelią keliaujant kartu, užauginusius ir išmokslinusius sūnų ir dukrą, o taip pat kaip nepailstančius darbuotojus organizacinėje ir visuomeninėje veikloje. Šį minėjimą nuotaikingai pravedė A. Česnaitė, sveikino kun. dr. M. Čyvas, P. Stanelis — dar Lietuvoje pažinojęs Povilą ir Stasę, dr. K. Bobelis, J. Gerdvilienė — LB FL apyg. pirm., A. Armalis, K. Jurgėla — liet. klubo pirm., D. Mažeikienė ir kiti.

Daug kas, sukūrę šeimas,, sulaukė vedybinio gyvenimo auksinės sukakties, bet didesnis nuopelnas yra tų šeimų, kurios dar rado laiko organizacinei, visuomeninei ir kultūrinei veiklai. Tokie buvo Jančauskai. Jie buvo veiklūs ir apsukrūs gyvenime. Povilas baigė Švėkšnos ,,Saulės'' gimnaziją ir mišk-

kininkų mokyklą Vilniuje. Dirbo kaip girininkas Lietuvoje ir Vokietijoje. Atvykęs į Ameriką 1949 m. savo veržlumu ir darbštumu pasiekė didelio patyrimo. Pradžioje dirbo žemės ūkyje, verpykloje, baigė nekilnojamo turto brokerių kursus, mechaninę ir mašinų braižybą, pakildamas iki braižyklos vedėjo ir standartų inžinieriaus pareigų. Įsigijo klasės civilinio inžinieriaus laipsnį.

Povilas Jančauskas organizacinį ir visuomeninį darbą jau pradėjo būdamas gimnazijoje, rašinėdamas referatus ir dirbdamas su skautais, vadovaudamas jų būreliams, užsitarnavo vyr. skiltininko laipsnį. Amerikoje vadovavo net 3 kadencijas Nemuno tuntui ir apdovanotas Tėvynės sūnaus žymeniu.

Amerikoje Liet. Bendruomenėn įsijungė nuo pirmųjų jos dienų ir ėjo įvairias pareigas. Buvo LB Bostono, Brocktono apyl. pirm., vėliau LB Bostono apygardos pirm. Persikėlęs gyventi į St. Petersburgą, tuojau įsijungė į bendruomeninę veiklą. 1988-1991 m. buvo LB Floridos apygardos pirm. Būdamas veiklus, jungėsi ir į kitas organizacijas ir klubus, nevengdamas nei spaudos darbo. Šiuo metu, eidamas liet. klubo vicepirm. pareigas, redaguoja klubo ,,Lietuvių žinių'' biuletenį su plačia informacija.

Povilas 1942 m. gegužės 24 d. Lietuvoje vesdamas Stasę vienturtę prekybininkų Simanauskų dukrą, neapsiriko. Ji buvo nuolatinė jo gyvenimo draugė visose aplinkybėse, nevengianti darbo ir pritarianti Povilo siekiams. Stasė priklausė LB, Lietuvos Dukterų draugijai, Šaulių Romo Kalantos kuopai ir kitur. Povilas ir Stasė, būdami gero ir linksmo būdo, taip pat yra vaišingi ir socialūs.

Gegužės 24 d. Šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte, FL, buvo atlaikytos Padėkos Mišios laimingo vedybinio gyvenimo sukakties proga, prašant Dievo palaimos ir toliau šios žemės kelionėje.

Dalyvė

Nepyk, kad kiti nėra tokie, kokius norėtum matyti; juk ir tu pats savęs negali padaryti tokiu, kokiu nori.

Tomas Kempietis

VARNIŲ ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA

E. BARŠKĖTIENĖ

Varniai — istorinis Lietuvos miestelis, prie Telšių, kuriame gyveno vysk. Motiejus Valančius. 1963 metais buvo įkurta Žemės ūkio mokykla. Mokykla ruošė elektrikus ir traktorininkus. Specialybės buvo keičiamos. Dabar mokykloje yra trys specialybės — jaunieji ūkininkai, ūkininkės ir statybininkai. Direktorius yra R. Žilaitis. Mokykloje mokosi apie 500 berniukų ir mergaičių. Mokslas trunka nuo 1-4 metų, priklausomai nuo specialybės. Mokoma taip pat ir lietuvių kalbos, matematikos, istorijos ir t.t. Baigę ketverių metų mokymosi kursą, moksleiviai įsigyja ir vidurinį išsilavinimą, todėl gali tęsti mokslą aukštosiose mokyklose.

Mokyklos direktorius R. Žilaitis nusiskundė sunkia mokyklos padėtimi. Trūkstant žaliavų, Varnių siuvimo fabrikas negali pagelbėti siuvimo skyriui. Kreipėsi, klausdamas, ar negalėtų kokia nors organizacija ar pavieniai asmenys pagelbėti atsiųsdami iškarpų, žurnalų, medžiagų. Kreipiausi į Balfą. Jis niekam neatsisako pagelbėti, jeigu turi iš ko. Todėl kreipiuosi į tas, kurios siuva arba kada nors siuvo, kad peržiūrėtų savo lentynas, spintas ar dėžes. Gal kada nors nusipirko medžiagą, išsirinko iškarpą, bet neturėjo laiko pasisiūti. Po kiek laiko pasikeitė skonis, vėl rado tinkančią medžiagą, vėl pirko iškarpą, siūlus, sages, vėl pasidėjo ant lentynos, laukė, kada atsiras laiko. O jo vis trūko.

Taip krovėsi lentynon medžiagos ir visi priedai. Dabar jau nejdomu siūtis, nes turi daugiau laiko, tai pavaikštinėjusi po krautuves ir radusi kas patinka, nusipirko. Peržiūrėkite, kas tinkama, atnešti į Balfą. Tinka viskas, kas liečia siuvimą ir mezgimą: madų žurnalai, iškarpos, visų spalvų siūlų špulelės, kalkinis popierius, ratukai brėžti iškarpas, špilkutės, adatos, įvairaus dydžio užtrauktukai ir visokių rūšių medžiagos — net ir džinsinės. Tinka visokie mezgimo siūlai, nebaigti megzti megztukai (ypač vilnoniai), siuvinėjimui siūlai. Labai norėtų įsigyti 2-3 siuvimo mašinas. Viena mašina Europos gamybos 100-150 dol. Pirkti čia ir siųsti — mašina 300 dol. ir persiuntimas ne pigus, todėl neapsimoka. Tos, kurios galėtų prisidėti pinigais, mielai priims Balfas. Jeigu 15 elegantiškai apsirėdžiusių paaukos po 10 dolerių, tai jau viena mašina yra. O kiek džiaugsmo mokytojai, kuri brėžinį turi braižyti ant lentos, o mokinukės vargšė galvelė turi sukurti vaizdą, kaip tas brėžinys atrodys ant medžiagos? Manau, kad jos, braižydamos ir pasisiūdamos sau ar kitiems rūbus, su dėkingumu prisimins tas, kurių dėka jos išmoko.

Balfas aukas priima kiekvieną dieną no 9-4 val. Jeigu sunku atvežti, nes nepatogus laikas, paskambinkite į Balfą, praneškite savo adresą, telefoną ir kada patogus laikas jus aplankyti. Balfo savanorė mielai atvyks patogiu laiku. Neužmirškite įduoti ir piniginę auką persiuntimui, nes Balfo kišenės amžiniai kiauros, vis reikia lopyti. Jeigu paskirsite stambesnę auką, Balfas duos jums ir dovanėlę — atleidimą nuo mokesčių. ,,Daug rankų sunkią naštą pakelia'', sako lietuvių patarlė. Pažymėkite, kad aukos skiriamos Varnių žemės ūkio mokyklai.

JŪS PAGEIDAUJATE AUKŠČIAUSIOS KLASĖS KOMPJUTERIZUOTO PATARNAVIMO UŽ PRIEINAMIAUSIAS KAINAS
JŪS TURĖTUMĖTE KREIPTIS Į
atlanta IMPORT EXPORT
INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE
MES SIUNČIAME VIŠKĄ, NAUJĄ IR NAUDOTĄ, SU PRISTATYMU Į NAMUS BE JOKIO MUITO, APDRAUDŽIAME, PAKUOJAME, PAIMAME IŠ NAMŲ.
KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS BIRŽELIO 27 D.
MŪSŲ SUPAKUOTI MAISTO SIUNTINIAI IŠ GERIAUSIŲ PRODUKTŲ - TIK $ 85.00
ATVEŽKITE ARBA ATSIŲSKITE UPS
2719 W. 71st ST.
CHICAGO, IL 60629
TEL. (312) 434-2121
© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

A.†A.
PETRAS KRUVELIS

Gyveno Chicagoje, Bridgeport apylinkėje.

Mirė 1992 m. birželio 14 d., 1 val. p.p., sulaukęs 79 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kauno apskrityje, Paneitūnės parapijoje, Pagermonių kaime. Amerikoje išgyveno 36 m.

Nuliūdę liko: sūnūs Wolfgang ir Horst su šeimomis Vokietijoje; draugai ir pažįstami Amerikoje.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, birželio 25 d. nuo 4 iki 9 v.v. T. Labanausko laidojimo namuose, 3307 S. Lituanica Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 26 d. Po apeigų laidojimo namuose 10 val. ryto, velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **sūnūs su šeimomis ir draugai.**

Laidotuvių direkt. Tomas Labanauskas. Tel. 312-927-3401.

A.†A.
ANTANINAI HORNIENEI

iškeliavus į Amžinybę, dukrai MEILUTEI RULIENEI ir žentui PETRUI, dukrai JONEI KRAUSIENEI su šeima Australijoje, anūkams ir giminėms skausmo valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą.

J. Andriušis
D. ir A. Augūnai
V. ir B. Aušrotai
P. Banienė
L. ir V. Beržinskai
A. ir V. Biliūnai
P. Budininkas
B. ir A. Čiuriai
E. Damijonaitienė
S. Giedrikis
A. ir J. Jokubauskai
V. ir V. Majauskai
P. Mikšys
R. ir J. Mildažiai
B. ir B. Oniūnai
G. ir A. Petruliai
A. ir A. Pilipavičiai
K. ir M. Sodoniai
A. Staškūnienė
M. ir Z. Strazdai
A. Tomkienė
A. ir V. Urbai
D. ir R. Valodkai
R. Zotovienė
A. ir V. Žibai
H. Žitkienė

Juno Beach, FL

A.†A.
Dr. ALDONAI TAURIENEI

mirus, jos vyrą, mūsų brangų prietelį, dr. VYTAUTĄ, sūnus dr. ARVYDĄ ir dr. ŠARŪNĄ su šeimomis nuoširdžiausiai užjaučiame.

Vincas Raslavičius
Polius Raslavičius
Malvina Viederis

A.†A.
AGOTAI SAVICKIENEI

Lietuvoje Amžinybėn iškeliavus, dukras, Anglijos Lietuvių klubo valdybos narę BRONĘ ČERNIENĘ su vyru BRONIUM, AKSENIJĄ KURIENĘ su vyru BRONIUM, anūkę RITĄ KURAITĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Anglijos Lietuvių klubas Chicagoje

A.†A.
BOLESLOVUI SEMAŠKAI

mirus, žmonai KASTUTEI, dukrai IRENAI su šeima ir sūnums ALGIUI ir PETRUI bei giminėms Lietuvoje reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Pusseserė Aleksandra Vaičiulienė

A.†A.
VERONIKA NARKUS
Narkevičienė

Mūsų mylima Mamytė mirė 1992 m. gegužės 20 d.

Gimusi Petrapily 1911 m. vasario 23 d. Mokytojų Seminariją ji baigė Kaune ir mokytojavo Praveniškėse ir Kudirkos Naumiestyje. Patekusi į pabaltiečių stovyklą Lehrte, Vokietijoje, ji dirbo kaip lietuvių mokyklos vedėja.

Velionė buvo našlė a.a. Juozo Narkaus Narkevičiaus.

1949 m. su šeima atvyko į Ameriką ir apsigyveno Omaha, Nebraska. Čia a.a. Veronika vėl įsijungė į lietuvišką darbą mokytojaudama šeštadieninėje mokykloje.

Nuliūdę pasiliko: **dukterys — Gražina Narkus-Kramer ir Laima K. Brisbin bei jų šeimos.**

A.†A.
VINCAS KEŽENIUS

Mirė 1992 m. birželio 14 d., sulaukęs 70 m. amžiaus. Vyras a.a. Elzbietos.

Paliko liūdinčius: brolį Leoną ir Stasę Keženius, seserį Izabelę ir Juozą Palubinskus, šešius brolių bei seserų sūnus, dvi dukteris ir jų šeimas. Lietuvoj dvi brolienes, keturius brolių bei sesers sūnus, penkias dukteris ir jų šeimas.

Palaidotas birželio 17 d. iš Šv. Alfonso bažnyčios Baltimorėje Loudon Park kapinėse.

Liūdintys giminės.

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.
Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345
Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455
Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003
Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345
ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x Lietuvių Tautinių šokių šventė bus liepos 5 d. Rosemont mieste, Horizon salėje, kuri yra talpi ir patogi tiek šokėjams, tiek ir žiūrovams. Šokių šventėje turės groti specialius orkestras, kurį sudaro Darius Polikaitis. Šokėjų žada suvažiuoti iš visos Amerikos, Kanados, Pietų Amerikos, Europos ir net iš Lietuvos. Tikimasi, kad ir žiūrovų bus pakankamas skaičius.

x Širdies specialistas dr. Peter Stecy iš Illinois Masonic Medical centro, kaip pirmasis toks specialistas, išvyko į Lietuva pamokyti atitaisyti širdį jokios didelės operacijos. Dr. P. Stesy dirbo visą gegužės mėnesį Vilniaus sanitarinėje ligoninėje ir pamokė vietos gydytojus įdėti širdies klapanus, sustiprinti širdies veikimą ir kt.

x Kun. Alf. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos šeimos šventė šį penktadienį, birželio 26 d., Jaunimo centre. Šventė bus pradedama 7 val. vak. šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų Jaunimo centre bus susirinkimas, kuriame pasidalinsime mintimis apie kuopos veiklą, pasidžiaugsim kartu su trim įžodį duosiančiais kandidatais, padainuosim, pasivaišinsime suneštinėmis vaišėmis. Bus rodoma ir „Ponèkų" baliaus vaizdajuostė. Kviečiami visų lipniūniečių tėveliai, šeimų nariai ir kitų kuopų moksleiviai ateitininkai.

x PLB seimo metu Lietuvių centro Lemonte Dailės muziejuje veiks labai įspūdinga Lietuvos liaudies meno paroda, susidedanti iš daugybės medžio drožinių. Ją galės aplankyti seimo atstovai ir visi kiti svečiai, atvykę į PLB seimą ir tautinių šokių šventę.

x Vliko tarybos veiklos baigimo posėdis įvyks šį šeštadienį, birželio 27 d., Chicagoj, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

x Kristina Gataveckaitė 16 m. iš Kybartų nori susirašinėti su panašaus amžiaus išeivijos jaunimu. Galima rašyti angliškai arba lietuviškai. Adresas: **Vilkaviškio raj., Kybartai, S. Nėries 1, Lithuania.**

(sk)

x Dr. V. Triponis, gyvenąs Vilniuje, ieško žinių apie savo tėvą, žuvusį Vorkutoje už dalyvavimą 1941 m. sukilime Lietuvoje. Jei kas jį pažino ar turi žinių, prašome rašyti: **Ona Mikailaitė, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260.**

(sk)

x Kaip ir anksčiau, Atlanta laukia **Jūsų siuntinių į Lietuvą. ATLANTA IMPORT EXPORT,** 2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629. **Tel. (312) 434-2121.**

(sk)

x Sielovados tarybos svarstybos bus Jaunimo centre Chicagoje liepos 4 d. Jame dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM, iš Romos atvykęs kun. Vytautas Brilius, iš Detroito Liūda Rugienienė, iš Los Angeles Dalilė Polikaitienė, iš Chicagos „Draugo" redaktorė Aldona Zailskaitė ir kt. Bus svarstoma lietuviškos sielovados svetimuose kraštuose klausimai ir priemonės juos spręsti.

x PLB seimo posėdžiai liepos 2 d., ketvirtadienį, prasidės 9 val. ryto dr. Vytauto Bieliausko paskaita: „Tapatybės beieškant naujoje laisvėje: Lietuvoje ir išeivijoje". Tuojau po jos bus planų paruošimas PLB valdybos veiklai ateinantiems ketveriems metams. Svarstybos vyks tema PLB praeitis, dabartis ir ateitis.

x Tomas Plenys, Ann Marie ir Liucijaus Plenių sūnus, gyvenąs Indian Head Park, Ill., šiais metais baigė aukštesniąją mokyklą ir nuo rudens pradės studijuoti Standford, Cal., inžineriją. Mokykloje buvo pasižymėęs gabumais, priklausė daugeliui draugijų, ypač matematikų Mu, Alpha, Theta garbės brolijai. Jo mokslo baigimu džiaugiasi ne tik tėvai, bet ir seneliai Justina ir Stasys Šmaižiai ir Sofija Plenienė.

x „Naujasis Židinys — Aidai" vasario mėnesio, Nr. 2, išėjo seniai iš spaudos, bet tik dabar pasiekė Amerikos skaitytojus. Šis numeris jau daugiau duoda literatūros ir eilėraščių, taip pat geri teologiniai išvedžiojimai. Garbės redaktorium yra įrašytas kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM.

x Joninių laužas vyks „Gintaro" vasarvietėje Union Pier, MI šį šeštadienį, birželio 27 d. vakare. Informacijas teikia „Galerija", **tel. 708-749-2843.**

(sk)

x „Grandies" ansamblio šokėjai į Tautinių šokių šventės repeticijas, liepos 3 ir 4 dienomis vyksiančias Rosemont Horizon, ir po repeticijų atgal į Chicagą bus vežami autobusu. Autobuse dar yra tuščių vietų. Šokėjai, neturintys priemonių nuvykt į repeticijas, informacijai skambinkit tel. **708-425-4549.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

Kad „Draugas" išliktų dienraščiu, rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai prašomi pagalbos. Ruošdami testamentinius palikimus, nepamirškite „Draugo" ir jo leidėjų. Viename punkte maloniai prašome įrašyti: „I give and bequeath the sum of... to „Draugas" (arba to the Lith. Marian Fathers), 4545 W. 63th St., Chicago, IL 60629". Aukos „Draugui" ir Marijonų vienuolijai nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Winnipegui, Man.,** išbuvusiam be vyskupo devynis mėnesius, paskirtas arkivyskupu buvęs Toronto augziliaras Leonard J. Wall. Jis šiuo metu dar tebegyvena Toronte ir į Winnipegą atvyksta reikalui esant. Buvęs arkivysk. Adam Exner paskirtas į Vancouverį.

— **Gedulingos pamaldos už a.a. vysk. V. Brizgį** buvo atlaikytos balandžio 29 d. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Jas laikė prel. Justinas Bertašius. Jis taip pat nušvietė vyskupo gyvenimo kelią, darbus, pasiaukojimą ir mėgimą atostogauti netoli Winnipego.

— **Ottawoje, Ont., pamaldos,** kurias laikė kun. dr. V. Skilandžiūnas, buvo gegužės 24 d. Tai buvo paskutinės prieš vasarą pamaldos, per kurias buvo įteikti mokyklą baigusiems pažymėjimai. Kun. Skilandžiūnas kalbėjo ir apie motinas, nes tai buvo motinos paminėjimas.

— **Dr. Remigijus Satkauskas,** vedęs prieš penkerius metus archit. Ireną Adamonytę, išlaikęs anglų ir prancūzų kalbų egzaminus Montrealyje, taip pat išlaikė ir medicinos egzaminus. Bet negalėdamas gydytojo darbo dirbti Kanadoje, išsikelia į Peorią ir tikisi ten po rezidentūros dirbti kaip gydytojas. Gegužės 23 d. gražus būrys giminių ir artimųjų surengė jiems atsisveikinimą. Kalbėjo Juozas Piečaitis, Arūnas Staškevičius, Silvija Staškevičienė, Nijolė Šukienė, Birutė Nagienė. Kalbėjo taip pat I. Satkauskienės tėvai.

— **Prez. A. Stulginskio** ateitininkų kuopa Hamiltone palinkėjo visiems geros vasaros ir paleido nuo veikimo atostogoms ir stovykloms.

— **A. a. Bronius Žilinskas,** 68 metų amžiaus, mirė gegužės 16 d. Edmontone, Alb., kur tėvų atvežtas dar mažas ir išaugęs šioje apylinkėje. Visą laiką veikė su lietuviais. Liko žmona, sūnus, dvi dukterys ir dvi seserys Californijoje.

— **Maironio šaulių kuopa** Sudbury, Ont., surengė Poderio sodyboje smagią gegužinę ir kvietė visus dalyvauti, net ne šaulius.

---

x „Lion Frame" galerijoje (sav. Leonas Narbutis) birž. 26 d. 6-9 v.v. atidaroma Lietuvos dailininkų spalvotos grafikos ir Alvydo Pakarklio keramikos darbų paroda. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Galerijos adresas: **3125 W. 71st St.** (viena gatvė į rytus nuo Kedzie Ave.) **Tel. 312-778-6322.**

(sk)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Tėvynės Žvaigždutė

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Joninės — iš Lietuvoj išleisto „Šeimos kalendoriaus".

GALVOSŪKIŲ SPRENDIMŲ REZULTATAI

Praėjusią savaitę buvo išspausdinti paskutiniai galvosūkių atsakymai. Kurie pavėlavo išsiųsti savo atsakymus, jie jau nebegalioja. Kai kurie sprendėjai labai aktyviai dalyvavo, tų rezultatai geresni. Visų gauti teisingi sprendimai užskaityti. Atsižvelgta ir į tolimųjų vietovių blogą pašto patarnavimą. Konkursams iš Lietuvių fondo gauta 500 dol., kurie ir paskirstyti pagal uždirbtų taškų skaičių. Tai nėra atlyginimas už jūsų didelį darbą, kurį dirbote per devynis mėnesius, tai tik simbolinė dovanėlė. Padėkokite Lietuvių fondui ir už tą simbolinę dovaną, tikėsime, kad LF ir ateityje parems mūsų svarbų darbą. Dabar pasižiūrėkite į taškų skaičių, o skliausteliuose pažymėtą pinigų sumą doleriais:

(1) Kovas Lapšys — 860(74).
(2) Gaja Bublytė — 820(72).
(3) Vaiva Bučmytė — 610(50).
(4) Erika Braunaitė — 605(50).
(5) Almis Ūdrys — 565(45).
(6) Lukas Gudinskas — 565(45).
(7) Domas Gudinskas — 525 (43).
(8) Rita Bradūnaitė — 320(26).
(9) Vytis Ūdrys — 310(25).
(10) Vytas Bradūnas — 275(22).
(11) Milda Bublytė — 260(20).
(12) Eugenija Barškėtytė ir Adelė Ročytė — 190(15).
(13) Vanessa Trumpikaitė — 75(7).
(14) Justinas Trumpikas — 65(6).
(15) Simas Trumpikas — 45.
(16) Petras Vaičiūnas — 35.
(17) Justinas Andriušis — 20.

„Tėvynės žvaigždutės" tokia tradicija, kad surinkusiems mažiau 50 taškų neskiriama piniginė premija. Aš jiems pasiųsiu po knygutę prisiminimui. Pinigai artimiausiu laiku bus pasiųsti laimėtojams. Ačiū už atliktą darbą ir visiems sveikų, linksmų ir kultūringų atostogų!

Redaktorius

PAPARČIO ŽIEDAS

Paparčio žiedą galima rasti viename stebuklingame miške. Norint įeiti į tą mišką, reikia žinoti paslaptingą žodį. Tas žodis yra: žibintuvas. Kai pasakai tą žodį, tai atsidaro vienas medis, kuriame yra paparčio žiedų. Prieš norint paimti paparčio žiedą, reikia atsinešti Dr. Pepper ir atiduoti tam milžinui, kuris prižiūri tuos žiedus. Nelengvas būdas gauti paparčio žiedą.

Viktutė Sušinskaitė
(„Dainavos draugai", JAS 1991)

JONINĖS

(Lietuvių tautosaka)

Švento Jono vilijoje (išvakarėse) žmonės ieško paparčio žiedo. Reikėdavo pasiimti žvakę, dvi paklodes ir šermukšninę lazdą. Nueiti į mišką, vieną paklodę pakloti ant žemės, su antra pačiam apsidengti, o su šermukšnine lazda apsibrėžti didelį ratą, kad niekas neprieitų. Kartą berniukas užsimanė rasti paparčio žiedą, nes turįs žiedą žinodavęs viso pasaulio įdomybes. Nuėjęs į mišką pasiklojo paklodę, apsibrėžė ratą, užsidegė žvakę, apsisiautė antra paklode ir pradėjo skaityti knygą. Apie vidurnaktį pradėjo skambėti, šnypšti, berniukui net plaukai pasistatė ant galvos iš baimės. Norėtų bėgti, bet bijo, reikia kentėti, o žiūrėti negalima, nes gali likti nebyliu. Berniukas nežiūrėdamas skaitė knygą, o baidyklės visokiais būdais stengėsi, kad jis pažiūrėtų į jas. Berniukas išsilaikė nepažiūrėjęs. Po pusiaunakčio gaidys užgiedojo ir visos baidyklės pranyko. Berniukas vis sėdėjo ir skaitė knygą. Pradėjo aušti. Prieš saulės užtekėjimą sušniokštė vėjas ir nuskambėjo ant paklodės pilkas žiedelis. Berniukas jį pasiėmė ir truputį atlupęs rankos odą, įdėjo žiedą ir vėl oda pridengė. Tada su skarele užrišo ranką. Kai žaizda užgijo, jis pasidarė viską žinąs.

Kiti vėl pasakoja tokį atsitikimą. Vienas jaunas vyras apsivedė ir abu su jauna žmona užsimanė laimės ieškoti. Švento Jono naktį juodu pasiėmė visus tuos dalykus, kurie jau čia aprašyti. Kai juodu miške atsisėdo, pribėgo visokių žvėrių ir ėmė visaip cypti, kaukti. Juodu išsigandę pradėjo bėgti ir atsisukdami žiūrėjo į žvėris. Jie pasidarė abu nebyliai. Parbėgę namo, negalėjo kalbėti, nei kitiems pasakyti ką matę. Tokios laimės jie susilaukė. (Papasakojo vienas iš Trumpačių kaimo. Joniškio valsčiaus. Užrašė P. Narvydas 1903 m.)

Iš dr. Jono Balio archyvo

Red. Lietuvoje Joninių naktį linksmai praleisdavo. Degindavo laužus, šokdavo, dainuodavo ir įvairiai linksmindavosi.

AUKSAPLAUKIS IR AUKSAŽVAIGŽDĖ

(Lietuvių liaudies pasaka)
(Tęsinys)

Galima, galima, — apsidžiaugė senė. — Aš žinau ir kur. Jei norite, patarsiu. Mano amželis senas, balandėliai, daug esu mačiusi, daug girdėjusi — kur nežinosiu. Antai, va, kalnas tolumoje. Ant to kalno — nuostabus daržas. Tame darže yra tokių skambalėlių. Tik vieną parsinešk, pakabink prie medžio — per naktį daugybė jų privis. Tik į tą daržą ten ne kiekvienas gali įeiti, bet kas žino paslaptį. O ta paslaptis tokia: kai prieisi daržą ant kalno, atsistok prie vartų, tris kartus sutrepsėk kaire koja, ir vartai atsidarys.

Tai pasakius, senė išėjo, kaip sausi metai savo pažymius palikdami.

Senei išėjus, vaikai ėmė tartis. Gal būtų neblogai tokių skambalėlių prisiveisus? Auksaplaukis ir sako:

— Aš eisiu ir parsinešiu.

Bet seselė ėmė jį drausti:

— Neik, broleli. Užteks mums ir tokio daržo, kokį turime dabar. O ten dar kažkas tau gali atsitikti. Ta senė man nepatiko. Gal kokia meilikautoja.

Bet Auksaplaukis sako:

— Kas ten man gali atsitikti? Jeigu tik įeinu, tai pasiimu ir parsinešu.

— Tai nors ilgai neužtruk, — prašė seselė.

Anksti rytą Auksaplaukis nuėjo į kalną, įėjo į daržą — be galo, be krašto tas daržas, skamba tik skamba visas, atsiklausyti negali. Vaikas pasigriebė nuo medžio vieną skambalėlį ir nieko nelaukdamas vėl parbėgo namo. Parsinešęs pakabino savo sode, o kitą rytą visas sodas buvo pilnas skambalėlių, kurie taip maloniai skambėjo, jog atsiklausyti negalėjai.

Apie pietus senė vėl atėjo pasižiūrėti ir vėl ėmė saldžialiežuvauti:

— Mano vaikeliai, puikus skambėjimas! Bet, kad būtų jūsų tvenkinėlyje aukso žuvelių, labai pritiktų!

— O kur jų galima gauti? — paklausė Auksaplaukis.

— Ogi vis tame pačiame darže ant kalno, mano balandėli. Ten yra ežerėlis. Tiktai nuėjęs pasisemk su kibirėliu, įleisk čia nors vieną, tai per naktį tau visas tvenkinėlis aukso žuvelių privis.

Tai pasakius senė vėl išėjo.

(Bus daugiau)

UPĖS

Nemunas upė,
Neris — Šventoji,
Teka jos visos
Ten Lietuvoje.

Kalba jos visos
Apie senovę,
Kaip mūsų broliai
Su priešais kovės.

O kur Dubysa?
Nevėžio takas?
Jų gal kas šimtas
Bėga ir šnekas.

Per jų stiprybę
Ir kilnią valią
Dabar Lietuviai
Trispalvę kelia.

Nerima Narutė

BROLIAI

Gyveno trys broliai: Simas, Paulius ir Kvailys. Kvailys buvo jauniausias. Vieną dieną visi trys broliai išėjo laimės ieškoti. Beeidami surado senelį. Senelis sakė esąs alkanas ir paprašė Simo, kad duotų valgio. Simas jam nedavė. To paties paprašė ir Pauliaus. Tas irgi atsisakė duoti. Pagaliau priėjo prie Kvailio, tas jį pavalgydino. Senelis Kvailiui davė didelį maišą pinigų. Jis gyveno turtingai ir linksmai.

Ada Valaitytė

TAUTIŠKUMAS

Tautiškumą reikis suprasti kaip meilę savo tautai ir lietuvių kalbai. Jeigu niekas nekalbėtų lietuviškai ir nemylėtų savo tautos, tada būtų sunku Lietuvai atgauti savo pilną laisvę. Tautiškumas yra labai svarbus mums, nes mes norime išlaisvinti mūsų Tėvynę Lietuvą nuo visų priešų.

Gaja Bublytė,
(„Dainavos draugai", JAS 1991)

DEVINTINĖS

Devintinių šventę įsteigė popiežius Urbonas IV apie 1264 metus, kitaip ji vadinasi Dievo Kūno šventė. Ji švenčiama devintą dieną po Sekminių. Devintinės taip pat surištos su lietuvių liaudies papročiais.

Devintinėse žmonės trobas ir bažnyčias puošia beržiukais. Tų beržiukų negalima nuimti be paskutinės Devintinių dienos. Taip pat beržiukų negalima išmesti, reikia juos sudeginti. Juos išmetus, gali miškai nukentėti, gali ten įvykti visokių nelaimių.

(Viduklė)

Devintinės tęsiasi aštuonias dienas. Paskutinę dieną žmonės ateina į mišparus. Moterys turi glėbius žolynų. Po mišparų kunigas žoles pašventina. Žmonės tuos žolynus sudžiovina. Sergant vartoja kaip vaistus: geria arbatas, daro vonias. Jei kas miršta, deda mirusio pagalvėlėn šių švęstų žolių.

(Liškiava)

Nuo tarbos (neturto) neatsisakysi.

Siūlijamas (siūlomas) tavoras (prekė) pigus.

Ne mano pupos, kas man darbo.

Kas šuniui uodegą pakels, jei jis pats nepakels.